

Assignatura	Codi	Crèdits
Indústria musical i cultura popular	16.030	4,5
Professor responsable de l'assignatura: Joan Elies Adell Pitarch		

Índex

- [Presentació](#)
  - [Descripció](#)
- [Objectius](#)
- [Continguts](#)
- [Recursos](#)
  - [Consulta dels materials de què disposa l'assignatura](#)
  - [Consulta de la bibliografia disponible a la biblioteca](#)
  - [Bibliografia i fonts d'informació](#)
- [Metodologia](#)
- [Avaluació](#)
  - [Consulta del model d'avaluació](#)
  - [Avaluació continuada](#)

Presentació

Descripció

L'assignatura *Indústria musical i cultura popular* vol ser una introducció a l'estudi teòric de la música popular contemporània, així com una reflexió sobre la cultura popular tot tenint com a eix central la música.

La música, expressió artística i instrument de comunicació social, ha acompanyat l'ésser humà al llarg de la seva història. És una de les formes més antigues de comunicació humana, un universal humà que pot ser trobat en totes les cultures i al llarg de totes les èpoques històriques, al temps que és també, en el moment present, l'àmbit cultural més evident en els processos de globalització cultural i econòmica. Al llarg del segle XX, però, les diverses maneres de fer música, d'escoltar-la i de gaudir-la, han canviat de manera profunda? amb una velocitat insospitada en els segles precedents? sota l'impuls de tres factors determinants: la tecnologia, la industrialització de la música i la seva capacitat per configurar les identitats dels subjectes que l'escolten (la música és un fet social i una activitat simbòlica).

Aquesta assignatura està concebuda com un intent de posar en relació tots aquests aspectes. Per una part vol parlar de la indústria musical des d'una perspectiva història però també com a element essencial de la configuració de la música popular contemporània com a gènere diferenciat de la resta d'expressions musicals així com fer una breu descripció de la cronològica de la *popular music* -des del naixement com a rock'n'roll fins l'actual panorama electrònic, sense oblidar l'impacte de la tecnologia en la producció, la difusió i la recepció de la música, tot posant un especial èmfasi en els efectes de l'entrada en l'era digital, per acabar amb l'anàlisi del paper que juga el consum de la música en la cultura contemporània: sobre els comportaments, sobre les pràctiques socials associades a la música. No hem d'oblidar que les qüestions que afecten la identitat són centrals a l'hora d'entendre la música popular contemporània, ja que sovint els seus sons i les seves cançons tenen la capacitat de "reflectir" o "representar" les persones, les cultures i les societats.

L'assignatura en el conjunt del pla d'estudis

Aquesta assignatura s'esforça per presentar un panorama complex i divers de la pluralitat de tendències que configuren l'estudi de la música popular contemporània. Naturalment ha calgut fer una selecció d'aquesta diversitat d'òptiques. És per aquesta raó que la seva inclusió en el pla d'estudis de la llicenciatura de Comunicació Audiovisual és el tot necessària.

Objectius

Els objectius d'aquest curs són els següents:

1. Descriure el panorama general dels processos de constitució de la ?música popular contemporània? com a objecte d'estudi, així com reflexionar sobre les dificultats terminològiques a l'hora de destriar un clar objecte d'estudi acadèmic.
2. Identificar les diferents tendències de l'estudi de la música popular, tot explicant les característiques específiques, així com els trets fonamentals. Oferir, a més, un marc teòric de referència que pugui ser vàlid per a la comprensió de la indústria cultural en el marc de les societats contemporànies.
3. Estudiar la constitució i el desenvolupament de la indústria musical.
4. Oferir una visió històrica i crítica de la importància de la música popular contemporània com a forma de comunicació privilegiada del nostre temps.
5. Analitzar com la música configura la nostra identitat com a subjectes socials.
6. Enumerar i analitzar les innovacions tecnològiques que han aparegut recentment i que han trasbalsat el panorama de la indústria musical. Reflexionar sobre la importància de la tecnologia en el desenvolupament de la música popular.
7. Oferir una anàlisi empírica de la recepció de la música popular per part d'uns oients concrets. Entendre els mecanismes de percepció i de producció de sentit de la música popular.

Continguts

Mòdul didàctic 1

Introducció a l'estudi de la música popular contemporània

1. De quina música parlem? Algunes precisions terminològiques.
2. Sobre l'estudi de la música popular contemporània: una breu cartografia.

En aquest mòdul, que ha de servir com a primer contacte amb l'assignatura, ens ocupem de reflexionar sobre la dificultat terminològica de donar un nom definitiu al nostre objecte d'estudi, la música popular del nostre temps. De la mateixa manera que la pràctica de la música popular ha evolucionat al ritme del temps, dels canvis socials, culturals i tecnològiques, també ho ha fet la reflexió teòrica al voltant del fenomen. En la segona part del mòdul s'oferirà un breu repàs de les diverses aproximacions sobre el tema que considerem més significatives.

Mòdul didàctic 2

La industrialització de la música popular: entre el negoci i el consum cultural

1. Música popular contemporània: expressió individual o mercaderia?
2. El procés històric d'industrialització de la música: comerç, màrqueting i creativitat.

En aquest mòdul s'estudia el procés històric del naixement de la indústria discogràfica, cosa que es complementa amb una reflexió sobre la relació entre cultura i mercaderia, art i consum a través de la música.

Mòdul didàctic 3

La música popular com a construcció social de sentit: estils, tecnologies i contextos

1. Ideologies, indústries i tecnologies.
2. El problema del significat de la música.
3. L'element visual de la música popular.
4. Negociació i resistència en la música popular.

En aquest mòdul ens dedicarem a conèixer la influència decisiva d'aquest tipus de música a l'hora de modelar l'experiència cultural contemporània, a través de la història de la música popular contemporània. És per aquesta raó que es posa un especial èmfasi en l'anàlisi dels canvis tecnològics i de la interacció entre música i imatge. A més, també es fa un acurat anàlisi dels mecanismes a través dels quals la música produeix sentit, quins elements fa fan significativa.

Mòdul didàctic 4

La música a l'era digital

1. La tecnologia com a motor de canvi.
2. Noves formes de distribució i de consum.
3. Podem parlar de crisi?
4. Conflictes d'interessos en la indústria musical.
5. El paper del consumidor.

En aquest mòdul presentem una anàlisi rigorosament actual de l'impacte que la tecnologia digital ha tingut sobre el món de la música, que ha fet trontollar els esquemes tradicionals i ha posat en entredit els models de negoci que la indústria discogràfica havia establert des de la dècada dels 50, a través de l'estudi de les noves formes de difusió i consum de la música que les tecnologies digitals posen a la nostra disposició.

Mòdul didàctic 5

El diàleg entre la música i l'oient: la mirada a un mateix i a l'altre mitjançant els universos musicals

1. La percepció de la música: més enllà del ritme i de la melodia.
2. Hàbits associats a l'escolta de la música.
3. Estructuració del gust musical.
4. Maneres d'aproximar-se a l'univers musical.

No podíem acabar l'assignatura sense conèixer, a través d'un visió més sociològica que les anteriors (fins i tot aportant alguna investigació quantitativa) alguns hàbits concrets relacionats amb l'escolta de la música. En aquest mòdul ens apropem a les formes amb que l'individu percep la música i interactua amb ella.

Recursos**Consulta dels materials de què disposa l'assignatura**

Material	Suport
Indústria musical i cultura popular	Web
Indústria musical i cultura popular	paper

Consulta de la bibliografia disponible a la biblioteca

Bibliografia i fonts d'informació

- Adell, J. E. (1997), *Música i simulacre a l'era digital*. Lleida: Pagès.
- Fabbri, F. (1999). *Il suono in cui viviamo*. Milano: Feltrinelli.
- Frith, S. (1986). ?Hacia una estética de la música popular? en F. Cruces (ed.) *Las culturas musicales. Lecturas en etnomusicología*. Madrid: Trotta (2001).
- Frith, S. (1988). *Music for Pleasure. Essays in the Sociology of Pop*. New York: Routledge.
- Frith, S. i Goodwin, A. (eds.) (1990). *On record. Rock, Pop and the Written World*. New York-London. Routledge.
- Frith, S., Straw, W. i Street (2001), *The Cambridge Companion to Pop and Rock*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Hebdige, D. (1979). *Subculture. The meaning of style*. Londres: Routledge.
- Horner, B. i Swiss. T. (1999), *Key terms in Popular Music and Culture*. Oxford: Blackwell.
- Llull, J. (ed.) (1992). *Popular Music as Communication*. California: Sage.
- Megías, I. i Rodríguez, E. (2002). *La identidad juvenil desde las afinidades musicales*. Madrid: Injuve.
- Megías, I. i Rodríguez, E. (2003). *Jóvenes entre sonidos: hábitos, gustos y referentes musicales*. Madrid: FAD-Injuve.
- Middleton. R. (1990). *Studying Popular Music*. Buckingham: Open University.
- Mignon, P. i Hennion, A. (1991). *Rock: De l'histoire au mythe*. París: Anthropos.
- Negus. K. (1996). *Popular Music in Theory*. Hannover-Londres: Wesleyan University Press.
- Shuker, R. (1998). *Keys Concepts in Popular Music*. London-New York. Routledge.
- Sibilla, G. (2003). *I Linguaggi della musica pop*. Milano: Bompiani.
- Puig, L. i Talens, J. (1999). *Las culturas del rock*. València: Pre-textos.

Metodologia

Les diferents eines de treball amb què comptem dins i fora del Campus Virtual per tirar endavant l'assignatura són:

A. Mòduls. El material imprès de l'assignatura es complementa amb un mòdul en format hipertextual, "La música a l'era digital".

B. Debats. Al llarg del semestre el professor us proposarà almenys un debat per fer pràctiques del que serà el debat final obligatori. Aquest debat (voluntari) estarà relacionat amb aspectes molt concrets del mòdul o bé amb l'elaboració de les activitats d'avaluació continuada. A més, però, podem tenir en compte algun acte o esdeveniment cultural que tingui lloc durant els mesos del curs i que estigui vinculat a algun aspecte de l'assignatura.

C. Tauler d'anuncis del professor, des d'on es proposaran les activitats a realitzar i es donaran les indicacions oportunes, com també es faran, si convé, aclariments i observacions de caire general

sobre l'assignatura. Servirà per guiar la dinàmica de la classe, introduir els mòduls i donar orientacions sobre les activitats a realitzar. Quan alguna pregunta em sembli d'especial interès i sigui de caire general hi penjaré la resposta perquè la resta de companys se'n beneficiï.

D. Consultes dels alumnes al professor. No hi ha límit. Us recomano que em pregunteu tot allò que no us quedi clar a mesura que aneu estudiant els mòduls. Això no obstant, ni és bo deixar tots els dubtes per al final, ni tampoc avançar-ne sobre temes encara no tractats. Cal esglaonar les consultes, intentar ser clars en les formulacions i evitar les reiteracions. Pel que fa a les respostes, sempre que la resposta pugui ser d'interès general, com he indicat abans, faré servir el Tauler del la professor per divulgar-la.

E. Fòrum. El fòrum ha de servir com a espai comú d'intercanvi per a preguntes, aclariments o altres aspectes subsidiaris relacionats amb l'assignatura (comentaris d'articles que puguin ser interessants, comentaris sobre l'assignatura, el material, etc.). També és el lloc on podeu anar compartint les inquietuds i/o alegries que us vagi despertant la matèria, així com el procés d'elaboració (les dificultats, els obstacles, les solucions...) dels comentaris de text que formen part de l'avaluació continuada.

F. Correcció dels exercicis. Us aniré tornant els exercicis d'avaluació continuada corregits en el termini aproximat d'una setmana després de la data oficial de lliurament de la PAC, amb els comentaris que em semblin oportuns i que justifiquin la qualificació. Si algun exercici és molt fluix (totalment o parcialment) donaré l'opció de millorar-lo abans de tancar la qualificació.

G. Bibliografia recomanada. Vegeu-la al final de cadascun dels mòduls del material imprès. Al llarg del curs es faran les recomanacions oportunes per tal de fer-ne una selecció.

I. Trobades presencials. Trobada de presentació i Trobada de síntesi.

Lliuraments de proves d'avaluació continuada: per a trametre PACs al consultor, envieu-les en un document adjunt anomenat de la forma següent: nomusuariNN.doc. Així jadellp02.doc seria el segon lliurament de l'estudiant Joan Elies Adell Pitarch.

Avaluació

Consulta del model d'avaluació

Model d'avaluació

Aquesta assignatura es pot superar per una doble via: d'una banda, a partir de l'avaluació continuada, la qualificació final de la qual es

confirma mitjançant una prova de validació, i de l'altra, a partir de la realització d'un examen final (presencial). La fórmula d'acreditació de l'assignatura és la següent: AC + PV o EXFp.

Model de qualificacions finals a partir de l'avaluació continuada

		Q. Av. continuada					
Qualif. final	F	A	B	C+	C-	D	N
		M/EX	NO	A	SU	SU	NP

Model de qualificacions finals

		Qualif. presencial					
Q. Av. co ntinuada	A	B	C+	C-	D	N	
	A	M/EX	EX	NO	A	SU	NP
B	EX	NO	NO/A	A	SU	NP	
C+	EX	NO	A	A	SU	NP	
C-	EX	NO	A	SU	SU	NP	
D	EX	NO	A	SU	SU	NP	
N	EX	NO	A	SU	SU	NP	

M/EX	Matrícula d'honor o Excel·lent
NO	Notable
A	Aprovat
SU	Suspès
NP	No presentat

Avaluació continuada

L'avaluació continuada d'aquesta assignatura consta de 4 lliuraments i una participació en un debat. Cal recordar que, per seguir l'Avaluació Continuada, cal fer les 4 **activitats i participar en el debat**.

PAC 1: Cal estudiar la música popular contemporània?	28/02/2005	20/03/2005
PAC 2: Música popular contemporània: ¿expressió cultural o mercaderia?	21/03/2005	10/04/2005
PAC 3: Música i tecnologia	11/04/2005	01/05/2005
PAC 4: Els hàbits de l'escolta: ¿som allò que escoltem?	02/05/2005	22/05/2005
Debat final	Debat	23/05/2005

Totes les activitats han de tenir una **extensió màxima de 5 pàgines**. S'han de lliurar al consultor **no més enllà de la data indicada**.

Validació i examen final

La prova de validació

La prova de validació serà de caire metodològic i consistirà a explicar el procés que s'ha seguit per realitzar les activitats d'avaluació continuada. Es podrà optar per la validació sempre que la qualificació final de l'AC sigui A, B o C+. En els altres casos, caldrà optar per l'examen final. També es podrà optar per examen final en el cas que es vulgui millorar la nota.

Examen global final

L'examen final constarà de dues preguntes a desenvolupar.

Dates clau